

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Освітня програма	33887 Міжнародний туризм
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	242 Туризм

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33887
Назва ОП	Міжнародний туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Редько Вікторія Євгенівна, Горюнова Катерина Анатоліївна, Сущенко Олена Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.10.2021 р. – 13.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/ORnfBbW>

Програма візиту експертної групи <https://cutt.ly/oRbkXaT>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Міжнародний туризм» є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг. ОП гармонійно узгоджується із місією, візією, Стратегічним планом розвитку та Стратегією НПУ ім. М.Драгоманова та повністю відповідає критеріям оцінювання її якості, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. За метою, структурою та змістом ОП є цілісною і дозволяє отримати необхідні компетентності та ПРН учасникам освітнього процесу. Визначені ЗВО ПРН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня магістр. Кожен ПРН охоплений змістом освітньої програми. Результати експертизи засвідчили, що в цілому існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів як створення прозорих відношень та процедур для якісного функціонування програми. Матеріально-технічне забезпечення у повній мірі відповідає сучасним вимогам, зокрема у сфері дистанційних технологій навчання. Роботодавці широко представлені випускниками НПУ ім. М.Драгоманова та факультету природничо-географічної освіти та екології. Сильною стороною є залучення до навчального процесу та реалізації ОП фахівців туристичного бізнесу, що суттєвим чином сприяє покращенню якості ОП. Разом з тим експертами виявлено ряд зауважень, які потребують подальшого виправлення та удосконалення ОП. Відповідно до цього сформовано ряд рекомендацій щодо поліпшення освітньої діяльності за освітньою програмою, що акредитується, Адже усі зазначені освітні процеси мають потенціал для покращення та удосконалення, що і стало базисом консультативного оцінювання експертної групи.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Мета, завдання та концептуальні положення ОП відповідають місії, візії, Стратегічному плану розвитку та Стратегії ЗВО. Цілі та ПРН ОП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, містять галузевий контекст. Сильною стороною ОП є конструктивна співпраця з широким колом стейкхолдерів, які мотивовані щодо якісної реалізації та покращення ОП. Гарантом та групою забезпечення ОП проведено роботу щодо врахування та виправлення зауважень, зроблених під час попередньої акредитаційної експертизи. Позитивною практикою є автоматизована процедура вибору здобувачами ОК, наявність трьох видів практик, загальним обсягом 18 кредитів ЄКТС, можливості розширеного формування ІОТ через позакредитні сертифікатні програми. ОП забезпечує набуття здобувачами soft skills, що відповідають заявленим цілям. Здобувачі мають можливість прийняти участь у програмах національної й міжнародної академічної мобільності. На ОП забезпечено безперервність освітнього процесу під час карантину на платформах Moodle і Google for Education+. На кафедрі туризму функціонує науково-дослідна лабораторія з туризму і краєзнавства. Роботодавці, професіонали-практики з галузі туризму певною мірою залучені до реалізації навчального процесу. Запроваджена рейтингова система оцінки діяльності НПП. Сильною стороною ЗВО є розвинута соціальна інфраструктура, сформоване освітнє середовище для усіх учасників навчально - виховного процесу є безпечним, що дає можливість реалізувати інтереси здобувачів вищої освіти. У НПУ в цілому сформовано культуру якості. Забезпечено дотримання академічної доброчесності. Доступність нормативно-правових документів забезпечується розміщенням їх у відкритому доступі на сайті університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОП та рекомендації щодо її вдосконалення зазначені майже за кожним критерієм оцінювання якості освіти. ЕГ констатує, що виявлені недоліки та зауваження є такими, що мають потенціал для якнайшвидшого усунення, покращення та удосконалення. Основні рекомендації ЕГ узагальнюються таким чином: доцільним є більш чітко визначення унікальності та фокусу ОП. Рекомендовано активізувати роботу щодо інтернаціоналізації ОП на ОП, зокрема залучення іноземних колег для викладання на ОП та обміну досвідом. Рекомендовано включити до складу проектної групи ОП представника роботодавців та привести склад групи забезпечення відповідно до нормативних, у т.ч. внутрішніх, документів, що визначають вимоги до структури та якості ОП. ЕГ відзначає нечіткість структурно-логічної схеми ОП та рекомендує переглянути структуру ОП щодо формування цілісної системи викладання ОК. Зміст ОП потребує вдосконалення в частині застосування ІКТ в тур.сфері, оскільки такі спеціалізовані ПП на ОП не застосовуються. Рекомендовано укласти угоди з компаніями, що надають доступ до спец. ІТ в тур.сфері. ЕГ рекомендує переглянути графік освітнього процесу для узгодження термінів виконання кваліфікаційної роботи магістрів. Програма вступного фахового випробування з туризму не оприлюднена на сайті ЗВО, що обмежує можливості вступників на ОП. Доцільним є забезпечення до неї відкритого доступу. Рекомендовано стимулювати здобувачів до участі у науковій діяльності. Слабкою стороною вважаємо застосування лише усної форми проведення підсумкового контролю за ОК. Рекомендовано запровадити його проведення з використанням програмного забезпечення, або застосовувати шифрування екз. робіт. Слабкою стороною є недостатнє навч.-метод. забезпечення ОК. ЕГ вважає за доцільне щорічне оновлення змісту ОК на основі власних наукових досягнень та розробок НПП. Не повною є комплексна відповідність НПП тим ОК, які вони забезпечують. Рекомендовано переглянути, уточнити та забезпечувати повну відповідність інформації, що стосується видів і результатів акад. та проф. діяльності викладачів за ОП. Рекомендовано підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до ОК, які вони забезпечують, та напряму ОП, зокрема у виданнях, які індексуються в МНБД (Scopus, WoS). Доцільним є стажування НПП на підприємствах тур.галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей. Рекомендовано стимулювати здобувачів та НПП до участі у програмах міжн. академічної мобільності. Внутрішня система забезпечення якості ЗВО функціонує не стабільно, допускається помилок і має значний потенціал для самовдосконалення. Доцільним є врегулювання політики щодо системи забезпечення якості освіти шляхом забезпечення комунікаційної узгодженості між всіма підрозділами ЗВО, що забезпечують якість ВО, на основі розподілу та дотримання сфер відповідальності, зокрема щодо формалізації

процедур моніторингу та перегляду ОП, забезпечення коректного розміщення у вільному доступі документів та посилань на них на офіційному сайті.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Міжнародний туризм» другого (магістерського) рівня вищої освіти запроваджено у 2018 р. та затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова (далі - НПУ) 18.05.2018 р., протокол №835. Надалі ОП було переглянуто та оновлено (рішення ВР НПУ від 25.02.2021 р., протокол № 8; рішення ВР НПУ від 30.06.2021 р., протокол №12). Цілі ОП є зрозумілими і обґрунтованими, спрямованими на теоретичну підготовку, а також практичне застосування сформованих загальних та фахових компетентностей майбутніх магістрів з туризму задля забезпечення їхньої конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринку праці та в сфері рекреації і туризму. Чіткість цілей ОП та її реалізації відповідають спеціальності Туризм. На зустрічі 1 Гарантом ОП зазначено, що особливістю ОП є її орієнтація на педагогічну складову, географічне спрямування та економічну сферу. Однак, цього не зазначено в характеристиці ОП. Також, в звіті про СО не визначена унікальність ОП, означений фокус програми не повністю дозволяє відрізнити її від інших аналогічних програм. Цілі ОП корелюються зі Стратегією Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова на 2021-2026 роки (<https://cutt.ly/rRsooJM>), Стратегічним планом розвитку Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова на 2018-2024 рр. (<https://cutt.ly/2RdwsI5>), а також Місією університету, суть якої – «підготовка висококваліфікованих і компетентних фахівців для різних галузей освіти та науки, культури та мистецтва, виробництва та сфери обслуговування». Стратегія НПУ обґрунтовує засади реалізації Місії та Цілей у сучасних умовах функціонування університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей, визначення програмних результатів ОП та подальшого їх оновлення залучено стейкхолдери: здобувачі (1–2 рік навчання), випускники, роботодавці, представники академічної спільноти, провідні фахівці з підприємств, установ та організацій, зокрема ТОВ «ФОР ГЕЙТС КРУЇЗИ», ТОВ «Експрес-воляж», туристичний комплекс «Світанок Мрії», ТОВ «Чорнобиль Адвенчер», БО "БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД "БЕРЕМИЦЬКЕ БІОСФЕРА", КНУ ім. Т.Г. Шевченко, Відділ культури і туризму міської ради м. Гадяч (Полтавська обл.) (<https://cutt.ly/dRdeGjP>). Проектна група розробників ОП долучила до своєї роботи здобувача - Кисличенко Лада (другий рік навчання), однак до складу розробників не включено представника роботодавців. Також, до складу проектної групи не включено доктора наук та/або професора всупереч п. 5.1.4 вимог до проектної групи з розробки ОП та групи забезпечення спеціальності Положення про ОП та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/1RgmIuA>). Крім того, до складу групи забезпечення ОП (<https://cutt.ly/bRgm2p3>) включено двох сумісників, що також не відповідає вимогам, що ставляться до складу групи забезпечення (<https://cutt.ly/1RgmIuA>). Поряд з цим, аналізуючи звіт СО, сайт кафедри та ЗВО, проводячи онлайн зустрічі із зацікавленими сторонами можна підтвердити, що позиції та потреби стейкхолдерів розглядаються і були враховані (<https://cutt.ly/rRdrCnJ>, <https://cutt.ly/dRdeGjP>). На ОП забезпечено тісну співпрацю з роботодавцями. Така співпраця дозволила об'єднати інтелектуальні та матеріально-технічні ресурси для підготовки висококваліфікованих фахівців для туристичного ринку. Пропозиції, що надходили від здобувачів, стосувалися посилення практичної підготовки та розширення баз практики, збільшення кількості кредитів на вивчення іноземної мови, додавання освітніх тренінгів (<https://cutt.ly/rRdrCnJ>, <https://cutt.ly/5RdtREE>). Пропозиції роботодавців стосувалися практичної складової програми підготовки. Також пропозиції надходили від академічної спільноти стосовно структури ОП, її цілей та ПРН, зокрема з урахуванням міжнародної складової туризму. Усі пропозиції, що надходили після громадського обговорення, розглянуто та визначено ті, що будуть впроваджені наступного навчального року (<https://cutt.ly/rRdrCnJ>, <https://cutt.ly/5RdtREE>) відповідно до оновленої ОП. Коло стейкхолдерів сформоване відповідно до ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час формулювання й подальшого оновлення цілей та ПРН ОП було враховано тенденції розвитку сучасного ринку праці в туризмі (орієнтація навчання на національний і світовий досвід теоретичної і практичної професійної підготовки, формування фахових компетентностей задля забезпечення конкурентоспроможності випускників ОП на національному та міжнародному ринку праці в сфері рекреації і туризму); тенденції розвитку спеціальності 242 Туризм (конкурентоспроможність фахівців у цій галузі визначається отриманими практичними навичками в туризмі, знаннями іноземних мов, географії та організаційно-управлінської діяльності); галузевий та регіональний контекст – сучасний стан розвитку в'їзного туризму в Україні та світі, а також стратегічних завдань Регіональної цільової програми розвитку туризму в Гадяцькому районі Полтавської області (2021-2025 рр.); а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Зустріч ЕГ з НПП показала, що Гарант та група забезпечення ОП вивчали досвід реалізації аналогічних програм таких вітчизняних ЗВО, як КНУ ім. Т.Шевченка, КНТЕУ, ОНУ ім. Мечникова, ДНУ ім. О. Гончара, а також ЗВО Італії (Sapienza University, партнер НПУ за програмою Erasmus+), Польщі (Вища школа туризму та екології у Сухій Бескидській, партнер НПУ), зокрема щодо використання досвіду з посилення практичної складової, вивчення двох іноземних мов, інтернаціоналізації освіти. Під час зустрічі з керівництвом ЗВО було підтверджено залучення іноземних колег для викладання, у т.ч. це заплановано й для ОП «Міжнародний туризм». НПУ має потужний досвід інтернаціоналізації освітньої діяльності, тому доцільним є подальша активізація його імплементації і на ОП «Міжнародний туризм». ЗВО підтримує зв'язки із роботодавцями та проводить з ними певні консультації щодо особливостей реалізації ОП та оновлення ОК. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавці підтвердили важливість вивчення сучасних ІТ, маркетингових технологій, іноземних мов. Зустріч ЕГ із адміністрацією ЗВО показала, що керівництво НПУ зацікавлено у розвитку ОП, підтримує зміни, пов'язані із формуванням компетентностей здобувачів на ринку праці. На сайті ЗВО прозоро і доступно міститься інформація щодо цих змін. В цілому, можна визначити, що цілі ОП формують загальні та фахові компетентності здобувачів задля успішного здійснення професійної діяльності у сфері туризму; ПРН визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного міжнародного та національного ринку праці, що забезпечує випускникам ОП відповідний рівень конкурентоспроможності. Проведений аналіз також дозволяє зробити висновок, що гарантом та групою забезпечення ОП проведено роботу щодо врахування та виправлення зауважень, зроблених під час попередньої акредитаційної експертизи.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Для ОП «Міжнародний туризм» за спеціальністю 242 Туризм другого (магістерського) рівня стандарт вищої освіти відсутній. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня магістр. Обов'язкові ОК, що включені до ОП дозволяють досягти програмних результатів навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам проекту стандарту - атестація на ОП здійснюється у формі публічного захисту магістерської роботи (<https://cutt.ly/2Rgd38p>). Таким чином, ОП в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, а також дозволяє досягти визначених проектом стандарту (<https://cutt.ly/GRgfwan>) результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета, завдання та концептуальні положення ОП відповідають місії, візії, Стратегічному плану розвитку та Стратегії ЗВО. Цілі та програмні результати навчання ОП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, містять галузевий контекст. Сильною стороною ОП є конструктивна співпраця з широким колом роботодавців, випускників та здобувачами, які мотивовані щодо якісної реалізації та покращення ОП. ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій та проекту стандарту. Гарантом та групою забезпечення ОП проведено роботу щодо врахування та виправлення зауважень стосовно відповідності Критерію 1, зроблених під час попередньої акредитаційної експертизи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не достатньо чітко визначена унікальність та фокус ОП. Доцільно посилити позиціонування ОП як унікальної програми підготовки фахівців з міжнародного туризму. Рекомендовано активізувати роботу щодо інтернаціоналізації освітньої діяльності на ОП, зокрема залучення іноземних колег до вдосконалення ОП та обміну досвідом. Рекомендовано якісно поглибити співпрацю усіх стейкхолдерів на засадах ефективної участі при змістовному перегляді ОК та наповненні ОП. Включити до складу проектної/робочої групи ОП представника

роботодавців задля забезпечення врахування позицій та потреб стейкхолдерів. Рекомендовано привести склад групи забезпечення відповідно до нормативних документів, що визначають вимоги до структури та якості освітніх програм, у т.ч. Положення про ОП та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/1RgmIuA>).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 1 Рівню В. Наведені слабкі сторони та недоліки, принципово не впливають на якість та фахову підготовку здобувачів вищої освіти, але потребують якнайшвидшого усунення задля забезпечення якості вищої освіти на ОП «Міжнародний туризм».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітня програма «Міжнародний туризм» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова запроваджена з 2018 р. Переглядалася й оновлювалася тричі: 26.06.2019 р. (протокол № 15 засідання Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова), 25.02.2021 р. (протокол № 8 засідання Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова) й 30.06.2021 р. (протокол № 12 засідання Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова). Загальний обсяг ОП «Міжнародний туризм» становить 90 кредитів ЄКТС, в тому числі вибіркові компоненти – 24 кредити ЄКТС (27%), що відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Порівнявши оновлену у 2021 р. ОП «Міжнародний туризм» з ОП 2019 р., ЕГ відзначила суттєву різницю в структурі й змістовній наповненості освітніми компонентами. Всі ПРН забезпечені обов'язковими ОК. ОП 2021 р. складається з трьох частин: обов'язкова і вибіркова частини, науково-дослідницька робота і практика. Розділ обов'язкових освітніх компонентів включає цикл загальної підготовки і цикл професійної підготовки. В загальній підготовці виділені три ОК, обсяг яких становить 12 кредитів ЄКТС. Цикл професійної підготовки складається із 7 ОК, загальним обсягом 24 ЄКТС. В структурі ОП 18 кредитів ЄКТС виділені на практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Проаналізувавши структурно-логічну схему, ЕГ відзначає її незрозумілість щодо пререквізитів і логіки. В структурно-логічній схемі ОП зображено, що ЗПо1 передуює вивченню ЗПо2, ППо3, ППо5 і ПП1, хоча оволодіння ЗПо1 передбачено у 1 і 2 семестрах, а ЗПо2, ППо3, ППо5 і ПП1 викладаються тільки у 1 семестрі, а тому не становлять логічної послідовності навчання. Згідно із структурно-логічною схемою в ОП не забезпечується поєднання теоретичної й практичної складових. Для проходження виробничої практики необхідним є оволодіння ПРН, що формує тільки науково-дослідницька практика (<https://cutt.ly/uRjPXgo>), що на думку ЕГ є недоліком, оскільки виробнича практика відбувається на підприємствах туристичної сфери діяльності, а тому вимагає попереднього оволодіння ПРН з інших ОК також. Науково-дослідницька складова (ЗПо2, ПП1, НДР), яка чітко простежується в ОП, в структурно-логічній схемі не формує взаємопов'язану систему. Ознайомившись з навчальним планом, ЕГ рекомендує переглянути графік освітнього процесу, оскільки написання магістерської роботи припадає на час відпустки її керівників - 2 семестр (27.07-31.08) і передуює оволодінню ПРН з освітніх компонентів ППо7, ПП3, що в структурі ОП порушує логіку. Детально ознайомившись із силабусами ОК, документами на сторінці кафедри на сайті НПУ (<https://cutt.ly/CRj4RBV>), ЕГ пересвідчилася, що всі ОК в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, проте потребує перегляду структурно-логічна схема ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Провівши аналіз оновленої ОП «Міжнародний туризм», звіту СО, силабусів ОК, ЕГ встановила, що зміст освітньої програми відповідає об'єктам вивчення туризму як суспільного феномена, складної соціо-еко-економічної системи, сфери професійної діяльності. Фокус на міжнародний туризм простежується в ОК «Ризики й економічна безпека в міжнародному туризмі», «Міжнародний туристичний бізнес і логістика у туризмі», «Міжнародні інформаційні системи у туризмі та інноваційні технології в туризмі», «Моніторинг міжнародних туристичних ринків», «Концепція сталого розвитку туризму», які дозволяють сформувати такі загальні й фахові компетентності: ЗК1, ЗК3, ФК8, ФК9, ФК10, ФК12, ФК13. Затверджені теми кваліфікаційних магістерських робіт (<https://cutt.ly/BRje4xU>, <https://cutt.ly/JRjre7t>) підтверджують відповідність ОП предметній області спеціальності. Однак, під час зустрічі з із НПП, ЕГ з'ясувала, що при викладанні ОК «Міжнародні інформаційні системи у туризмі та інноваційні технології в туризмі» не застосовується спеціальне програмне забезпечення, кафедра не має договорів з глобальними системами розподілу й іншими інформаційними системами пошуку і бронювання турів, а викладач цієї дисципліни В. Бойко не має відповідної кваліфікації цьому ОК. Отже, після вивчення даної ОК здобувачі вищої освіти не зможуть оволодіти в повному обсязі передбаченим ПРНЗ для застосування його на практиці. НПП підтвердили, що спеціалізоване програмне забезпечення на ОП відсутнє, хоча в профілі ОП в п.8 "Ресурсне забезпечення реалізації програми" зазначено його наявність і застосування в освітньому процесі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в НПУ і регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/6Rc5A2H>), Положенням про індивідуальний навчальний план студента <https://cutt.ly/2Rge92S>, Положенням про освітні програми й навчальні плани <https://cutt.ly/ZRf42pN>, Положенням про формування вибіркової частини робочих навчальних планів <https://cutt.ly/gRf4Fvc>. 27% обсягу ОП виділені на освітні компоненти вільного вибору, що відповідає вимогам законодавства. При попередній акредитаційній експертизі було встановлено обмеженість вибору здобувачів із блоків, що включали по два альтернативних ОК. За результатами анкетування, 87,5% здобувачів, що навчаються за ОП «Міжнародний туризм», ознайомлені з процедурою вибору навчальних дисциплін, але 50% вважали, що їх індивідуальна освітня траєкторія не реалізована (<https://cutt.ly/vRgszBi>). В новій редакції ОП (від 30.06.2021 р.) можливість для формування індивідуальної траєкторія навчання представлена ОК загальної підготовки (6 кредитів) й ОК поглибленої підготовки (18 кредитів), що, на думку ЕГ, дозволить здобувачам зробити вибір, але певною мірою обмежить його. Вільний вибір здобувачів з 2021 р. в НПУ імені М.П. Драгоманова відбувається на основі загальноуніверситетського, факультетського і позакредитного каталогів. Відповідно до Положення <https://cutt.ly/gRf4Fvc> загальноуніверситетський каталог спрямований на формування soft skills, а факультетський – на поглиблення фахової підготовки. Позакредитний каталог передбачає вибір факультативних сертифікатних програм, що пропонує ЗВО для набуття здобувачами компетентностей, що відрізняються від їх фаху. Завідувачка організаційно-методичного відділу В.В. Волошина зазначила, що здобувач вищої освіти в межах обсягу вибіркової частини ОП має право обрати ОК із загальноуніверситетського і факультетського каталогів, а також ОК із загальноуніверситетського каталогу, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти за погодженням з деканом факультету. В ОП і навчальному плані 2021 р. обсяг всіх вибірковок ОК однаковий – 3 кредити ЄКТС. Ознайомлення здобувачів вищої освіти зі змістом вибірковок ОК відбувається через презентацію ОК в аудиторії, а під час дистанційного навчання шляхом розміщення силабусів на сторінці кафедри (<https://cutt.ly/WRgou9G>). ЕГ не змогла ознайомитися із вибіркоким загальноуніверситетським каталогом, який за словами гаранта ОП А.В. Кравченко тільки формується, а тому не представлений у відкритому доступі на сайті НПУ. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів відбувається у першому семестрі у вересні й здійснюється автоматизовано через програму «ПС-студент» під керівництвом кураторів ЄКТС. ЕГ дійшла висновку, що ЗВО в цілому усунув недоліки у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП і НП відведено 18 кредитів ЄКТС (20% обсягу ОП) на практичну підготовку, організація якої регулюється Положенням про організацію та проведення практик студентів НПУ в новій редакції (<https://cutt.ly/rRgsS2r>). Практична підготовка передбачає проходження трьох видів практик: у 1 семестрі науково-дослідницької практики (6 кредитів ЄКТС), зміст якої спрямований на формування дослідно-аналітичних компетентностей (ЗК02, ФК4, ФК6) й набуття soft skills (ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08); у 2 семестрі - виробничої практики (6 кредитів ЄКТС), що проходить на підприємствах туристичної сфери діяльності і дозволяє отримати професійний досвід щодо вирішення складних практичних завдань, здобути загальні (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК06, ЗК09) і фахові (ФК9) компетентності й зібрати матеріали для написання кваліфікаційної магістерської роботи; у 3 семестрі – переддипломної практики (6 кредитів ЄКТС), завданням якої є формування науково-дослідницьких знань і умінь (ФК2) й розвиток загальних (ЗК02, ЗК03, ЗК05) й професійних (ФК5, ФК7, ФК10-ФК13) компетентностей. Наскрізна програма практики, що розміщена на сторінці кафедри (<https://cutt.ly/gRkzAOd>) не відповідає сучасним вимогам і не розкриває зміст і логіку практичної підготовки здобувачів вищої освіти, що навчаються за другим рівнем вищої освіти на ОП. Кафедра туризму плідно співпрацює з підприємствами туристичної сфери діяльності на основі короткострокових і довгострокових угод, які є базами для проходження виробничої практики здобувачів (<https://cutt.ly/qRhS8hu>). Копії угод розміщені на сторінці кафедри туризму у вкладці «бази, де проходять практики» <https://cutt.ly/DRhZGCP>. Як зазначила керівник відділу практики Н.Ю. Верпатова, всі здобувачі самостійно обирають базу для проходження

практики і погоджують це з керівниками від кафедри. Відповідно до результатів проведеного опитування (<https://cutt.ly/vRkeVIH>), 75% здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, повністю задоволені організацією і проведенням практик. На дистанційній зустрічі роботодавці (Є. Мисик і С. Костючик) підтвердили, що вони охоче співпрацюють з кафедрою і забезпечують місця практики для здобувачів, проте не беруть участі у складі комісії із захисту результатів практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Реалізація мети ОП «Міжнародний туризм» та її зміст сприяють набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що формуються компетентностями: ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ФК11 й програмними результатами навчання: ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15 під час вивчення освітніх компонентів ЗПО1 «Іноземна мова за професійним спрямуванням», ЗПО2 «Методологія та організація наукових досліджень в туризмі», ППО1 «Туризмологія», ППО2 «Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі», ППО3 «Міжнародні інформаційні системи та інноваційні технології в туризмі», ППО4 «Управління туристичним підприємством», ППО5 «Концепція сталого розвитку у туризмі», ППО6 «Державне та регіональне управління розвитком туризму», проходження практик й підготовки магістерської роботи. Застосування частково-пошукового, комунікативного, пояснювально-ілюстративного методів викладання обов'язкових освітніх компонентів, регулярні зустрічі із роботодавцями (https://fpgoe.npu.edu.ua/https-fpgoe-npu-edu-ua-navchalni-dyscypliny-kafedry-turyzm-preview_id1188preview_nonceb7331c403erreviewtrue/) під час тематичних заходів, семінарів, круглих столів, екскурсій дозволяють повною мірою оволодіти такими soft skills, як відповідальність, ініціативність, уміння працювати в команді, дотримання дедлайнів, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності, вміння постійно навчатися, знаходити нестандартні рішення, що відповідає цілям ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 242 «Туризм» на тепер відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг і структура ОП сформовані відповідно до вимог Положення про освітні програми й навчальні плани в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова - <https://cutt.ly/zRgetwy>. На теоретичне навчання передбачено 72 кредити ЄКТС, в тому числі 24 кредити ЄКТС на вибірковій ОК. Практична підготовка становить 18 кредитів ЄКТС. Під час дистанційної зустрічі керівник навчального відділу І.С. Маркусь зазначила, що на самостійну роботу припадає близько 50% від фактичного навантаження здобувачів вищої освіти. Проаналізувавши навчальний план набору для 2021 р., ЕГ встановила, що частка годин самостійної роботи в циклі обов'язкової загальної підготовки становить 71%, а в циклі професійної підготовки знаходиться в межах 64,5%-74%. В структурі навчального плану 17,4% припадає на аудиторне навантаження з обов'язкових ОК. Гарант ОП А.Кравченко пояснила, що скорочення аудиторного навантаження на користь самостійної роботи обумовлено малою чисельністю здобувачів вищої освіти у групах: 5 осіб на денній формі навчання, 3 особи на заочній формі навчання. За результатами опитування (<https://monitoring.npu.edu.ua/images/Rez%20oput%20Mizhnarodnuy%20oturuzm.pdf>) всім здобувачам вищої освіти повністю вистачає часу на навчання за ОП «Міжнародний туризм», що було підтверджено ними на дистанційній зустрічі під час акредитаційної експертизи. ЕГ засвідчує, що обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично показує фактичне навантаження здобувачів, є достатнім для досягнення цілей та програмних результатів навчання

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на освітній програмі «Міжнародний туризм» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Запроваджено автоматизовану процедуру вибору ОК. Передбачені можливості розширеного формування індивідуальної освітньої траєкторії через позакредитні сертифікатні програми, у межах яких здобувачі можуть набути додаткові компетентності в певній практичній галузі, що відрізняється від основного фаху. Позитивною практикою є проходження здобувачами вищої освіти трьох видів практик, загальним обсягом 18 кредитів ЄКТС.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Нечіткість і незрозумілість структурно-логічної схеми ОП. ЕГ рекомендує переглянути структуру ОП щодо формування взаємопов'язаної та послідовної системи викладання ОК для досягнення цілей і програмних результатів навчання. Зміст ОП не повністю відповідає предметній області спеціальності 242 Туризм, а саме в частині застосування інформаційних та інноваційних технологій, навичками з яких має оволодіти здобувач вищої освіти. ЕГ рекомендує укласти угоди з компаніями, що надають доступ до сучасних спеціалізованих для туристичної сфери діяльності інформаційних систем. Оновити наскрізну програму практики зі спеціальності 242 Туризм. Переглянути графік освітнього процесу для узгодження термінів виконання кваліфікаційної роботи магістрів і робочого часу керівників магістерських робіт.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Проаналізувавши структуру та зміст ОП «Міжнародний туризм», ЕГ дійшла висновку, що дана ОП за критерієм 2 загалом відповідає рівню В. Виявлені при попередній акредитації недоліки в цілому були виправлені. Наведені слабкі сторони не суттєво впливають на якість освітнього процесу, але мають бути враховані при оновленні ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання в НПУ імені М.П.Драгоманова в 2021 році розроблені відповідно до чинного законодавства України, затвердженні на засіданні вченої ради НПУ імені М.П.Драгоманова 24.12.2020 р. й оприлюднені на офіційному сайті <https://vstup.npu.edu.ua/pravyla-priyomu/pravyla-priyomu/pravyla-priyomu-na-navchannia-do-npu-imeni-m-p-drahomanova-v-2019-rotsi-dlia-zavantazhen>. Прийом до НПУ імені М. П. Драгоманова здійснюється на конкурсній основі за відповідними джерелами фінансування. Організацію прийому здійснює приймальна комісія, головою якої є ректор НПУ імені М. П. Драгоманова В.П. Андрущенко. ЕГ, ознайомившись з правилами прийому, констатує, що вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП «Міжнародний туризм» за спеціальністю 242 Туризм на основі диплома бакалавра з туризму передбачають складання ЄВІ з іноземної мови (коеф. 0,25), фахового вступного випробування (коеф.0,75) й врахування інших показників (коеф. 1) <https://vstup.npu.edu.ua/pravyla-priyomu/tablytsi-do-pravyl-priyomu/dodatok-3#vstup-na-osnovi-bakalavra-spetsialista> Мінімальна кількість балів за кожним складником – 100. Програма вступного фахового випробування з туризму на ОП «Міжнародний туризм» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на 2021 р. на офіційному сайті НПУ імені М.П.Драгоманова відсутня, але була надана ЕГ на її запит (додаємо до звіту). Програма фахового випробування передбачає перевірку знань з маркетингу та менеджменту в туризмі, організації екскурсійних послуг, основ аудиту і бухобліку туристичних підприємств, географії та економіки туризму, гостинності в туризмі й туроперейтингу. Фаховий вступний екзамен складається абітурієнтами усно перед комісією, яка шляхом обговорення виставляє загальну оцінку, виходячи з максимального балу 200. Екзаменаційний білет містить 4 запитання відповідно до програми екзамену. Ознайомившись з програмою фахового випробування, ЕГ констатує, що особливості освітньої програми повністю враховані і дозволяють оцінити базові знання з туризму абітурієнтів. З метою більш об'єктивного оцінювання знань вступників, ЕГ рекомендує проводити фахове вступне випробування в тестовій формі із застосуванням інформаційних комп'ютерних систем.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, в НПУ передбачають зіставлення результатів навчання, досягнутих здобувачем вищої освіти в іншому ЗВО, й ПРН за відповідною ОП в НПУ, що регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в НПУ імені М.П. Драгоманова <https://cutt.ly/JEMfEiT>, Положенням про визнання іноземних документів про освіту в НПУ імені М.П. Драгоманова <https://cutt.ly/REMf9FN>, Положенням про переведення, поновлення і відрахування студентів НПУ імені М.П. Драгоманова <https://cutt.ly/iEMgblm>, Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова для учасників програм академічної мобільності <https://cutt.ly/qRGPOA1>. Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, передбачає: співставлення даних академічної довідки, виданої і завіреної іншим ЗВО в установленому порядку, з результатами навчання за освітніми компонентами ОП, їх змістом, кількістю годин/кредитів; переведення оцінок за ОК відповідно до шкали оцінювання або таблиці розподілу оцінок, визначеної іншим ЗВО; внесення інформації про перезараховані ОК до навчальної картки здобувача вищої освіти. Ознайомившись із правилами і процедурами визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, що прийняті в НПУ, ЕГ засвідчує, що вони є доступними, чіткими і прозорими й відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні. Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти, з гарантом, адміністрацією університету з'ясовано, що на ОП «Міжнародний туризм» випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, не було, хоча університет надає можливості учасникам освітнього процесу для реалізації їхнього права на академічну мобільність, зокрема за програмою ErasmusPlus з Римським університетом «Ла Сап'єнца» та за програмами Mevlana з Університетом міста Belek (Туреччина), з Вищою лінгвістичною школою м. Ченстохове (Польща) та Вищою школою туризму та екології в м. Суха Бескидзька (Польща).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у НПУ імені М. П. Драгоманова» результати навчання, отримані у неформальній освіті, визнаються в системі формальної освіти здобувачів вищої освіти при визначенні їх освітнього рейтингу (п. 1.10 положення <https://cutt.ly/vEMaVjM>). Під час зустрічі з адміністрацією проректор з навчально-методичної роботи, професор Р.М. Вернидуб повідомив, що в НПУ імені М.П. Драгоманова розроблено й затверджено на вченій раді університету Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/vRf6Svv>). Визнання результатів навчання неформальної освіти в НПУ здійснюється за заявою здобувача на ім'я декана факультету, до якої додається завірена копія документу, що підтверджує зміст заяви щодо компетентностей, яких здобувач набув через неформальну освіту. Визнання результатів навчання неформальної освіти дозволяється для всіх дисциплін навчального плану як обов'язкових, так і вибіркових, але їх обсяг не повинен перевищувати 10% від загального обсягу освітньої програми. Результати затверджуються комісією, після підсумкового оцінювання, що відбувається письмово у вигляді комплексної контрольної роботи. Підсумкова оцінка виставляється за 100-бальною шкалою. В ході зустрічі з сервісними підрозділами керівник Центру цифрових освітніх технологій М.А. Умрик відзначила можливість зарахування здобувачам вищої освіти окремих тем або модулів за освітніми компонентами відповідно до сертифікатів, отриманих на освітніх курсах на онлайн платформі Prometheus й порталі Coursera for Campus Basic. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ЕГ з'ясувала, що випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОП не було, що було підтверджено гарантом ОП А.В. Кравченко.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП «Міжнародний туризм» в НПУ імені М. П. Драгоманова є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й враховують особливості ОП. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, під час національної й міжнародної академічної мобільності. Затверджено Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу НПУ імені М.П. Драгоманова.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Програма вступного фахового випробування з туризму не оприлюднена на сайті НПУ імені М. П. Драгоманова. ЕГ рекомендує НПУ імені М. П. Драгоманова забезпечити постійний відкритий доступ до програми вступного фахового випробування. Інформувати здобувачів вищої освіти про можливості їх участі у програмах національної й міжнародної мобільності, про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній і формальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання на здобуття вищої освіти в НПУ імені М. П. Драгоманова розроблені відповідно до чинного законодавства, затверджені в установленому порядку й оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Однак програма вступного фахового випробування на ОП «Міжнародний туризм» у відкритому доступі відсутня. Процедури визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, зокрема під час академічної мобільності, і неформальній освіті є чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, проте не застосовувалися за даною ОП. ЕГ вважає, що рівень відповідності критерію 3 є достатнім за всіма підкритеріями і відповідає рівню В з недоліками, що можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється за денною і заочною формами відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/CRwgM7E>) й додатку до нього (<https://cutt.ly/SRwh6Oo>). У звіті про СО (таблиця 3) визначені методи навчання, форми і методи оцінювання за ОП 2020 р. В освітньому процесі застосовуються такі організаційні форми: лекції, практичні й семінарські заняття, самостійна й індивідуальна робота, практична підготовка. Вивчивши матеріали СО, силабуси ОК й поспілкувавшись з НПП, залученими до викладання на даній ОП, ЕГ встановила, що для навчання і викладання застосовуються такі методи: словесний, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладання, частково-пошуковий, дослідницький, що спрямовані на оволодіння здобувачами ПРН. Викладач К.С. Долгова відзначила нагальність і дієвість комунікативних методів навчання для фахівця з туризму. Декан факультету природничо-географічної освіти та екології Г. Турчинова зауважила, що факультетом було прийнято рішення про проведення заліків й екзаменів в усній формі, саме для того, щоб більше розвивати у здобувачів вищої освіти комунікативні навички. ЕГ вважає, що широке застосування комунікативного методу навчання за ОП можна вважати елементом студентоцентрованого підходу. Асистент М.Д.Бикова зазначила, що використовує нові форми взаємодії із здобувачами вищої освіти, які вона опанувала під час міжнародного стажування і планує надалі їх застосовувати під час дистанційного навчання. Гарант ОП зауважила, що під час дистанційного навчання викладачі самостійно обирають зручні для них і здобувачів навчально-інформаційні платформи для проведення занять: Moodle, Zoom, Skype, Google for Education, зокрема, Google Classroom. Це було підтверджене директором центру Цифрових освітніх технологій М.А. Умрик. В розкладі занять виставляються посилання на платформу, в якій викладач проводить заняття. За результатами опитування здобувачів, що навчаються на 2-му курсі ОП «Міжнародний туризм» за магістерським рівнем вищої освіти (<https://cutt.ly/iRwP1V3>) 62,5% здобувачів повністю задоволені методами навчання, що застосовуються викладачами. Порівнявши ОП і навчальні плани 2020 р. і 2021 р., детально ознайомившись із нормативною базою НПУ, ЕГ відзначає, що принципи студентоцентрованого підходу можуть бути реалізовані через формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/bRwI9Pj>) й оформлення індивідуального графіку навчання (<https://cutt.ly/RRwOrI6>) за оновленою ОП «Міжнародний туризм». Під часу зустрічі із здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що вони самостійно обирають бази практики, теми і керівників магістерської роботи. ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей ОП, дозволяють оволодіти програмними результатами навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час акредитації ЕГ було встановлено, що всім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На сторінці кафедри туризму на сайті НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://fpgoe.npu.edu.ua/https-fpgoe-npu-edu-ua-navchalni-dysczypliny-kafedry-turyzm->

preview_id1188preview_nonceb7331c403erreviewtrue/) у відкритому доступі розміщені силабуси обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів. Всі учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до електронної бібліотеки НПУ імені М.П. Драгоманова (http://irbis.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe). Під час дистанційного навчання в системі Moodle викладачами розміщується вся необхідна інформація, про що ЕГ впевнилася під час демонстрації роботи системи гарантом ОП і здобувачем Олександром Закревським. Під час спілкування з науково-педагогічними працівниками й здобувачами вищої освіти, що навчаються на 2-ому курсі за ОП «Міжнародний туризм», ЕГ з'ясувала, що повна інформація про зміст, планові ПРН, критерії оцінювання, форми контролю надається викладачем на першому занятті. Інформування щодо порядку і критеріїв оцінювання конкретних видів завдань в межах освітніх компонентів оголошується на початку кожного практичного (семінарського) заняття.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В змісті ОП «Міжнародний туризм» передбачені ОК Методологія та організація наукових досліджень в туризмі (1 семестр) й науково-дослідницька практика (1 семестр), в яких застосовуються методи порівняння, спостереження, критичного мислення, проблемного викладання, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, робота в науково-дослідній групі, спрямовані на вирішення дослідницьких і прикладних завдань при підготовці кваліфікаційної роботи магістра, апробації результатів дослідження на науково-практичних конференціях: Дем'яник Марина «Історична реконструкція: туризмологічний аспект», Маков Ігор "Основні проблеми вітчизняної курортології: регіональний аспект" (LVIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Світовий розвиток науки та техніки» (Тернопіль, 2020 р.); Закревський Олександр «Стратегія розвитку туристичного підприємства, міжнародний досвід», Кушнірова Катерина «Паломницький туризм в Україні: сучасний вимір», Кисличенко Лада «Управління персоналом туристичного підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід» (IV Міжнародна науково-практична конференція «Science, theory and practice» (Токио, Японія 2021 р.), Дудник М.О. Управління інноваційними процесами у туризмі (Міжнародної науково-практична конференція «Економіка та право в умовах глобалізації» (Полтава, 2021 р.) та інші. ЕГ переконалася, що здобувачі вищої освіти удосконалюють та розвивають навички наукового пошуку, організації написання науково-дослідних робіт під час вивчення ОК Науковий семінар й участі у студентському науковому гуртку «Tourist universe» під загальним керівництвом доц. Кравченко А.В., засідання якого відбуваються за участю стейкхолдерів-роботодавців (<https://cutt.ly/hRiINX6>). З 2011 р. на кафедрі туризму були ініційовані й реалізовані 5 науково-дослідних проєктів в межах роботи лабораторії туризму та краєзнавства (<https://cutt.ly/9RiP1qT>). Зокрема, результати науково-дослідницького проєкту «Відродження і розвиток Чернігівщини в умовах реалізації освітньої стратегії розвитку туризму (на прикладі Парку природи «Беремицьке» Козелецького району Чернігівської області)» (2019–2021 рр.) застосовуються в освітньому процесі за ОП в контексті популяризації туристичного потенціалу України для розвитку в'їзного туризму. Проректор з наукової роботи Г.М. Торбін відзначив, що мотивацією здобувачів до здійснення наукових досліджень є щорічне проведення в університеті конкурсу «Найкращий студент-науковець», переможці якого отримують грошові винагороди і відзнаки, проте, як з'ясувала ЕГ, жоден студент-магістр з ОП «Міжнародний туризм» не брав участі у цьому конкурсі. ЕГ констатує, поєднання навчання і досліджень відбувається відповідно до цілей ОП «Міжнародний туризм» спеціальності 242 Туризм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, і рекомендує сприяти науковій діяльності здобувачів вищої освіти шляхом їх участі у всеукраїнських і міжнародних студентських конкурсах наукових робіт з туризму й публікації статей в українських і міжнародних виданнях.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти за ОП відбувається на основі Положення про організацію освітнього процесу в НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/dRkrTPY>) й Положення про освітні програми і навчальні плани (<https://cutt.ly/nRiZH8S>), на основі рекомендацій, отриманих від роботодавців і здобувачів вищої освіти за результатами анкетування (<https://monitoring.npu.edu.ua/images/Rez%20oout%20Mizhnarodnuy%20turuzm.pdf>) й участі у засіданнях кафедри туризму (витяг з протоколу № 9 від 03.06.2021 р. <https://cutt.ly/SRxve8I>). На зустрічі з НПП, що задіяні в реалізації ОП, ЕГ з'ясувала, що викладачі оновлюють зміст ОК на основі сучасних практик в туристичній галузі, зокрема шляхом залучення роботодавців («TEZ TOUR Україна», «Поїхали з нами», «VD Travel», «Join UP», «Svitlana Travel Company»), участі у тренінгах («Мобільність майбутніх фахівців туризму: основні аспекти менеджменту», "Сучасні тенденції круїзної індустрії в Україні та світі", «Екотуризм як пріоритетний напрям сталого туризму»), підсумків роботи методичних семінарів, круглих столів (Перспективи та проблеми працевлаштування студентів спеціальності 242 Туризм», «Розвиток туристичної галузі в пост-COVID-ний період»), результатів участі у науково-практичних конференціях. Доцент А.В.Кравченко зазначила, що нею були внесені зміни в ОК «Управління туристичним підприємством», «Концепція сталого розвитку туризму» за результатами міжнародного стажування в Університеті туризму та екології в місті Суха Бескидзька (Польща) в 2021 р. Крім того, у лютому 2021 р. і в червні 2021 р. був оновлений зміст ОП «Міжнародний туризм» у розрізі ОК. Аналіз силабусів обов'язкових ОК 2020/2021 н.р. і 2021/2022 н.р. дозволив ЕГ зробити висновок про відсутність сталої практики оновлення змісту ОК на кафедрі туризму. Про це свідчить застарілий список рекомендованих здобувачам вищої освіти джерел літератури (ОК «Ризики та економічна безпека в міжнародному туризмі» найновіший ресурс – наукова стаття 2019 р.; ОК Туризмологія – 2015 р., ОК «Управління туристичним підприємством» - 2018 р.), відсутність серед списку літератури дотичних дисципліні публікацій викладачів кафедри, зокрема наукових статей, авторських навчальних посібників, підручників.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

НПУ імені М.П. Драгоманова має значний досвід в інтернаціоналізації своєї діяльності (ЗВО-партнери (npu.edu.ua)). За словами проректора з міжнародних зв'язків О.Г. Лавриненка університет входить у 5-ку найактивніших ЗВО України за участю у програмах академічних обмінів Erasmus+. Інтернаціоналізація на ОП «Міжнародний туризм» забезпечується за рахунок участі здобувачів вищої освіти й НПП у міжнародних науково-практичних конференціях, міжнародних стажуваннях, грантових проєктах. У 2021 р. міжнародне онлайн стажування пройшли доц. Кравченко А.В. та доц. Романенко О.В. на базі Університету туризму та екології в місті Суха Бескидзька (Польща) за програмою «Інноваційні освітні технології: європейський досвід та його впровадження в підготовку фахівців з економіки, туризму, готельно-ресторанної справи та державного управління», асистент кафедри Бикова М.Д. взяла участь у IV International scientific congress (Україна-Узбекистан-Латвія). Відповідні сертифікати були надані на запит ЕГ. За словами гаранта А. Кравченко, доц. Романенко О.В. перебуває у Польщі за програмою міжнародного грантового проєкту, в якому він переміг після проходження онлайн стажування. Керівник відділу міжнародних зв'язків Тетяна Матусевич підтвердила, що програми міжнародної академічної мобільності в університеті є, але здобувачі вищої освіти ОП «Міжнародний туризм» в них участі не брали. Директор наукової бібліотеки Л.В. Савенкова запевнила ЕГ, що всім зареєстрованим користувачам надається безкоштовний доступ до наукометричних баз Scopus і Web of Science. НПП і здобувачі вищої освіти брали участь у міжнародній науково-практичній конференції в Японії. Під час зустрічі з НПП й здобувачами вищої освіти було підтверджено їх обізнаність щодо можливостей участі в міжнародній академічній мобільності, проєктах, грантах та стипендіях <https://npu.edu.ua/universytet/mizhнародne-sprivrobotnytstvo>.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту, ПРН, критеріїв оцінювання за ОК забезпечується через публічний доступ до силабусів на сторінці кафедри на сайті НПУ імені М.П. Драгоманова. Під час дистанційного навчання перевага надається Moodle і Google for Education+, хоча ЗВО дозволено проведення занять на зручних для користування викладачами і здобувачами освітніх інформаційних платформах, що відповідає принципам академічної свободи і студентоцентрованому підходу. На кафедрі туризму діє студентський науковий гурток «Tourist universe», науково-дослідна лабораторія з туризму і краєзнавства, надається вільний доступ до наукометричних баз Scopus і Web of Science через наукову бібліотеку. Значний досвід інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності НПУ імені М.П. Драгоманова. Проходження НПП кафедри туризму, на якій реалізується ОП, міжнародного стажування, результати якого часткового впроваджені в освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Під час попередньої акредитаційної експертизи ЗВО було рекомендовано впровадити в освітній процес за даною ОП спеціалізовані програмні продукти для туристичної галузі. ЕГ встановлено, що спеціалізовані програмні продукти для туристичної галузі під час навчання за ОП не застосовуються. На кафедрі туризму відсутня стала практика оновлення змісту ОК. За час реалізації ОП здобувачі вищої освіти й НПП кафедри не брали участі у всеукраїнських і міжнародних наукових конкурсах і проєктах. Рекомендовано: 1. Впровадити в освітній процес за ОП спеціалізовані програмні продукти для туристичної галузі. 2. Щорічно оновлювати зміст освітніх компонентів на основі власних наукових досягнень, публікацій, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science, і сучасних практик у секторі туризму і подорожей. 3. Спонукувати здобувачів вищої освіти до поєднання навчання і досліджень через консультативну й мотиваційну підтримку, шляхом участі у всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, студентських конкурсах наукових робіт з туризму й публікації статей в українських і міжнародних виданнях. 4. Налаштувати міжнародні зв'язки й використовувати досвід інтернаціоналізації ЗВО для активізації міжнародної академічної мобільності викладачів і здобувачів вищої освіти, участі у міжнародних проєктах, грантах, науково-практичних конференціях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Рекомендації, надані ЕГ за критерієм 4 при попередній акредитації, були частково враховані. Порівнявши результати попередньої і теперішньої акредитації, ЕГ констатує, що рівень відповідності критерію 4 не знизився. ЕГ відзначила сильні й слабкі сторони, надала рекомендації і вважає, що навчання і викладання за ОП «Міжнародний туризм» відповідає рівню В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відображені в Положенні про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/BRxAvdJ>). Розділ 7 Положення містить процедури організації та проведення контролю та оцінювання знань студентів. В університеті передбачені такі основні види контролю навчальних досягнень студентів: вхідний контроль, контроль поточної роботи студентів, модульний контроль, рубіжний (міжсесійна атестація), підсумкова семестрова атестація: семестровий контроль (залік або екзамен), контроль залишкових знань (ректорський контроль) та підсумкова атестація випускників. Форми і методи проведення контрольних заходів та критерії оцінювання виконання того чи іншого завдання поточного або підсумкового контролю визначаються кафедрою, включаються до робочих навчальних програм і доводяться до відома студентів на початку семестру. Оцінювання навчальних досягнень студентів в рамках ОП здійснюється за 100-бальною шкалою. Сукупна поточна успішність студента з навчальної дисципліни за семестр оцінюється від 0 до 60 балів включно. Методика проведення поточного контролю навчальних досягнень студентів та система розподілу балів затверджується кафедрою туризму. Підсумкова атестація за ОП передбачає публічний захист магістерської роботи. Аналіз силабусів ОК показав, що переважна їх кількість містить опис форм та критеріїв оцінювання, з розподілом балів за кожний вид діяльності, що відзначається як краща практика. Для забезпечення прозорості системи оцінювання ЕГ рекомендує розміщати чітку та зрозумілу систему форм та критеріїв оцінювання в балах для кожного передбаченого виду роботи за дисципліною в усіх силабусах навчальних дисциплін за ОП. Під час зустрічі із здобувачами ВО студенти 2 курсу магістратури підтвердили, що інформацію щодо форм контролю та критеріїв оцінювання навчальної дисципліни вони отримують на першому занятті на початку семестру, також ознайомлюються з силабусами та мають необхідну інформацію в особистому кабінеті та в Moodle. Згідно з даними Звіту по опитуванню студентів факультету природничо-географічної освіти та екології ОП «Міжнародний туризм», система і критерії оцінювання дисциплін на освітніх програмах були 100% прозорими і об'єктивними, із застосуванням різних форм контролю, для 100% респондентів. Кращою практикою за цим підкритерієм вважаємо застосування викладачкою кафедри туризму К. Долговою опитування стосовно очікувань студентів від вивчення дисципліни на початку семестру, та по завершенню курсу. Така система дозволяє отримувати зворотній зв'язок від здобувачів, та вдосконалювати зміст та форми викладання дисципліни. Рекомендовано імплементувати подібну практику при викладанні усіх ОК за ОП «Міжнародний туризм».

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для другого освітнього рівня за спеціальністю 242 Туризм відсутній. Згідно з відомостями про СО та інформацією від гаранта ОП у виборі форми атестації університет ґрунтується на врахуванні вимог ЗУ «Про вищу освіту», на Національну рамку кваліфікацій, також враховується проєкт стандарту вищої освіти для другого освітнього рівня та частково стандарт вищої освіти для першого освітнього рівня зі спеціальності. Атестація здобувачів ОП здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок організації поточного контролю знань студентів, порядок організації підсумкового оцінювання знань студентів, порядок реєстрації результатів контролю навчальних досягнень студентів в електронній базі даних обліку успішності та порядок проведення апеляції результатів семестрового підсумкового контролю передбачені в Порядку контролю якості знань студентів (<https://cutt.ly/fRxZrO5>). Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри туризму, про що студенти інформуються на початку семестру. Форма підсумкової (кваліфікаційної) атестації випускників передбачена п. 7.3.6. Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/BRxAvdJ>). Під час спілкування із викладачами кафедри туризму ЕГ отримала інформацію, що переважна більшість екзаменів проводиться в усній формі за рішенням кафедри. Вважаємо, що результати письмового складання екзамену та хоча б часткова фіксація відповіді здобувача спрощує ймовірну процедуру

апеляції результатів семестрового підсумкового контролю та забезпечує прозорість процедури оцінювання знань з дисципліни. Здобувачі вищої освіти за ОП ознайомлені з правилами, процедурами та можливістю повторного складання підсумкового контролю у разі виникнення непорозуміння. Згідно з результатами звіту щодо опитування студентів ОП «Міжнародний туризм» система і критерії оцінювання дисциплін на освітніх програмах були 100% прозорими і об'єктивними, із застосуванням різних форм контролю. 62,5% опитуваних ознайомлені з процедурою повторного проходження контрольних заходів і 37,5% - ні. 75% студентів ознайомлені з процедурою оскарження контрольних заходів і 25% - ні.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначаються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/aRcYdks>) та Положенням про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/ZRcUuq4>). Положення визначають поняття і принципи академічної доброчесності, процедуру встановлення фактів академічного плагіату, порядок подання та розгляду апеляцій, також передбачені профілактичні заходи щодо запобігання академічного плагіату. Згідно з положенням за порушення академічної доброчесності здобувачі ВО можуть бути притягнуті до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання, повторне проходження освітнього компонента, відрахування, позбавлення стипендії, позбавлення пільг. Керівник Центру моніторингу якості освіти О. М. Казакевич повідомила, що на кожному факультеті є комісії з академічної етики. Кваліфікаційні роботи перевіряються на наявність академічного плагіату центром з використанням програми Unicheck. Результати перевірки аналізуються комісією з академічної етики. Послідовність політики академічної доброчесності на ОП забезпечується проведенням роз'яснювальних зустрічей з представниками бібліотеки, деканатом, дотриманням положень, інформуванням викладачами, включенням питань принципів та основних понять академічної доброчесності в процесі виконання науково-дослідних робіт у вивченні Теми 6. «Загальні та специфічні правила виконання науково-дослідних робіт» асистенткою Биковою М.Д. в силабусі дисципліни «Науковий семінар з туризмознавства». Для популяризації принципів академічної доброчесності на ОП доцільно рекомендувати ввести окремі модулі присвячені вивченню політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності в рамках дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень у туризмі». Здобувачі ВО виявили обізнаність в політиці та принципах академічної доброчесності в ЗВО. Надали інформацію, що отримують відповідні знання під час зустрічей з працівниками бібліотеки, від викладачів та працівників деканату. Поінформовані про необхідність перевірки магістерської роботи на наявність академічного плагіату. В зв'язку з цим, ЕГ рекомендує у короткий строк доповнити «Методичні рекомендації до написання і оформлення магістерських робіт» (<https://cutt.ly/nRcHpxV>) розділом, який розкриває питання стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи, з зазначенням відповідальності за недотримання правил. За результатами моніторингу студентів ОП про академічну доброчесність 75% дізналися від викладачів під час занять, 25% під час вивчення спеціальної дисципліни. 75% ознайомлені з принципами академічної доброчесності. 100%, не порушують академічної доброчесності. Позитивною практикою є обізнаність здобувачів, що академічна доброчесність включає поняття етики поведінки, спілкування та недопущення корупційних дій.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ відзначає позитивною практикою проведення опитування стосовно очікувань студентів від вивчення дисципліни на початку семестру, та по завершенню курсу. Така система дозволяє отримувати зворотній зв'язок від здобувачів, та вдосконалювати зміст та форми викладання дисципліни. Рекомендовано імплементувати подібну практику при викладанні усіх освітніх компонент за ОП. Позитивною практикою також є обізнаність здобувачів в тому, що академічна доброчесність не вичерпується запобіганням наявності академічного плагіату в наукових роботах, а також включає поняття етики поведінки, спілкування та недопущення корупційних дій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкою стороною вважаємо застосування лише усної форми проведення підсумкового контролю за ОП. Вважаємо, що результати письмового складання екзамену та хоча б часткова фіксація відповіді здобувача спрощує ймовірну процедуру апеляції результатів семестрового підсумкового контролю та забезпечує прозорість процедури встановлення досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. До незначних недоліків ЕГ відносить відсутність окремого модулю/теми стосовно політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності в силабусі навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень у туризмі», та рекомендує вдосконалити дисципліну відповідним модулем. ЕГ рекомендує у короткий строк доповнити «Методичні рекомендації до написання і оформлення магістерських робіт» розділом, який розкриває питання стандартів і

процедур дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи, з зазначенням відповідальності за недотримання правил.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група вважає, що ОП «Міжнародний туризм» за критерієм 5 відповідає рівню відповідності «В», зазначені наявні слабкі сторони та недоліки можуть бути усунуті протягом нетривалого часу.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фах усіх НПП, що забезпечують підготовку фахівців за ОП, в цілому, підтверджується спеціальністю за дипломом про освіту, або науковою спеціальністю, або ученим званням. За останні 5 років всі викладачі, яких залучено до ОП, підвищили кваліфікацію. До групи забезпечення ОП на 2021 р., список яких наведено на сайті кафедри (<https://cutt.ly/NRxC5L>) входять Кравченко А.В., Долгова К.С., Бикова М.Д., Смирнов І.Г. та Бойко В.В. При цьому Смирнов І.Г. та Бойко В.В. не є штатними співробітниками НПУ й не мали бути включеними до групи забезпечення спеціальності. За результатами аналізу видів і результатів наукової та професійної активності НПП, що забезпечують навчальний процес і ОК та ОП (відповідно до пп. 37, 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021 р. № 365), відомостей про СО, даних наданої Зведеної інформації про викладачів, що забезпечують ОП «Міжнародний туризм» НПУ (табл.2), ЕГ зазначає, що комплексна відповідність викладачів, що задіяні на ОП, тим навчальним дисциплінам, які вони забезпечують, за усіма цими критеріями не є повною. Так, НПП, що забезпечують фахові ОК не мають за більшістю з них підтвердженої наукової активності, освітньої та/або професійної кваліфікації, зокрема, «Ринок туристичних послуг», «Управління проектами у туризмі», «Управління персоналом» (Кравченко А.В.), «Науковий семінар», «Курортологія» (Бикова М.Д.), «Методологія та організація наукових досліджень у туризмі», «Туризмологія», «Іміджіологія» (Долгова К.С.), «Міжнародні інформаційні системи у туризмі» (Бойко В.В.). К.г.н. Бикова М.Д. має публікації, що індексуються у наукометричній базі Scopus, але вони не відповідають ОК, що вона забезпечує, та спеціальності 242 Туризм в цілому. За наданими на запит ЕГ відомостями щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОП, не підтверджено відповідність Кравченко А.В. – за 5 із 7 наведених пунктів, Долгова К.С. - за 1 із 4 наведених пунктів, Бикова М.Д. - за 3 із 6 наведених пунктів, Турчинова Г.В. - за 4 із наведених 8 пунктів. Тому доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до ОК, які вони забезпечують, у т.ч. у виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, WoS), а також здійснювати розподіл навчального навантаження відповідно до фахової відповідності викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура відбору та призначення на посаду, порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, визначається у Положенні про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НПУ імені М. П. Драгоманова (<https://cutt.ly/PRvWoAS>) (затверджено рішенням Вченої ради НПУ протокол № 12 від 03.06.2020 р.). Конкурс на заміщення посад НПП оголошується наказом ректора університету. Оголошення щодо вакансії розміщуються у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/cRv5krm>) та у відкритому друці у засобах масової інформації. Документи, які подаються для участі в конкурсі в порядку конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, повинні відповідати переліку та вимогам, які встановлені до таких документів вищезазначеним Положенням. Кандидатури претендентів на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на засіданні кафедри, вченої ради факультету, конкурсної комісії ЗВО за їх присутності. Отже, процедури конкурсного добору викладачів в НПУ є достатньо прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Як свідчать відомості про СО та проведені зустрічі із фокус-групами НПУ та кафедра туризму в процесі реалізації ОП залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Кафедра запрошує роботодавців для проведення відкритих лекційних занять, круглих столів, тренінгів, організації та проведення практик здобувачів, стажування НПП. Кафедра туризму співпрацює з туристичними підприємствами, органами державного управління та місцевого самоврядування, провідними компаніями, які є лідерами в своїй професійній діяльності. Так, стратегічними партнерами кафедри туризму, що залучені до організації та реалізації освітнього процесу за ОП «Міжнародний туризм», є: ННЦ «Синевир», Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді, Готель «Україна», ТОВ «Експрес-вояж», ТОВ «Чорнобиль Адвенчер», ТОВ «ФОР ГЕЙТС КРУЇЗИ», туристичне підприємство VakuTOURS. Ці підприємства є потенційними місцями стажування та подальшого працевлаштування майбутніх випускників ОП. Позитивною практикою є залучення до реалізації освітнього процесу представників роботодавців, які є випускниками кафедри та ЗВО. Це свідчить про забезпечення послідовної та постійної взаємодії ЗВО та реального сектору та формування певного взаємопов'язаного ланцюгу здобувач-ЗВО-випускник-роботодавець.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Результати аналізу звіту про СО, сайту ЗВО та кафедри туризму, онлайн-зустрічі із фокус-групами дозволяють зробити висновок, що кафедрою проведено значну роботу щодо активізації залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Роботу в цьому напрямку систематизовано, складено План проведення семінарів, тренінгів, круглих столів кафедри туризму на 2021-2022 н.р. (<https://cutt.ly/9RvZvK3>), відповідно до якого відбуваються зустрічі зі здобувачами. Зокрема, директором ТК «Експрес-Вояж» Слободян Л.І. було проведено заняття стосовно особливостей організації круїзних подорожей, специфіки діяльності круїзного оператора (у рамках дисципліни «Корпоративне управління в туризмі»); маркетолог ТК «4 Gates Ukraine» Костючик С. провів семінарське заняття на тему «Маркетинговий досвід у туризмі» (у рамках дисципліни «Науковий семінар») (<https://cutt.ly/ORvZBRE>). Під час онлайн-зустрічі здобувачі підтвердили проведення зазначених заходів. Студенти мають можливість відвідувати названі компанії у рамках різних видів практик, передбачених навчальним планом. Зміст та тематика занять обговорюються з викладачами навчальних дисциплін попередньо з метою забезпечення набуття запланованих компетентностей та ПРН.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

З метою забезпечення професійного розвитку викладачів у ЗВО розроблено Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників НПУ ім. М.П.Драгоманова (<https://cutt.ly/VRv7pjL>), згідно з яким організація та координація підвищення кваліфікації працівників здійснюється навчально-методичним управлінням спільно з кафедрами Університету. Підвищення кваліфікації викладачів кафедри відбувається згідно з відповідними перспективним та щорічними планами. Кожен з викладачів має пройти підвищення кваліфікації 1 раз на 5 років. Викладачі кафедри також проходять закордонне стажування, що сприяє вдосконаленню їхньої професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення проф. знань, умінь і навичок. Так, зокрема, у лютому-травні 2021 р. проходила закордонне стажування гарант ОП Кравченко А.В. у University College of Tourism and Ecology in Sucha Beskidzka (Польща), Бикова М.В. у січні-квітні 2021 р. пройшла міжнародне науково-педагогічне стажування «Society of ambient intelligence» (Ukraine - Uzbekistan – Latvia). Однак при цьому доречно було б розширити напрями професійного розвитку викладачів шляхом забезпечення їхнього стажування на підприємствах туристичної галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей. Аналізуючи дані щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів, а також ОК, що вони забезпечують, ЕГ вважає, що особливо актуальним таке стажування є для гарант ОП Кравченко А.В. ЗВО також надає можливість підвищення кваліфікації НПП на базі Центру цифрових освітніх технологій за програмою курсів підвищення рівня цифрових компетентностей НПП університету «Цифрові освітні технології», затвердженої Вченою радою університету від 22.10.2020 р, протокол № 4 (<https://cutt.ly/CRby87x>). Також професійному розвитку НПП університету сприяє Відділ міжнародних зв'язків, який забезпечує можливість участі викладачів в програмах міжнародної академічної мобільності, організовує функціонування Школи академічного розвитку, Школи проектного менеджменту для викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО створено матеріальну та нематеріальну системи заохочення НПП за досягнення у фаховій сфері, а також інші форми стимулювання розвитку викладацької майстерності. Мотивація розвитку проф. майстерності викладачів проводиться відповідно до Статуту ЗВО (<https://cutt.ly/HRbsEDF>), Колективного договору НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/5Rbs7rI>), Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/bRbdPfv>) у формі преміювання працівників за підсумками роботи. Щорічно проводиться рейтингове оцінювання викладачів, результати якого є підставою для нагородження (преміювання) викладачів. Рейтингова система оцінки діяльності НПП дає можливість застосовувати різні форми заохочень для НПП, які посядуть вищі за

рейтингом місця: відзначення держ. нагородами; преміювання; нагородження дипломами, грамотами, нагрудним знаком, цінними подарунками тощо. Передбачено надбавки до заробітної плати за виконання організаційних або наукових обов'язків, викладання дисциплін іноземною мовою, разове преміювання за особливі показники, за наукові досягнення та професійні здобутки, зокрема за публікацію статей у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або WoS у розмірі 5 тис. грн. за кожен статтю. В цілому, можна зробити висновок, що у ЗВО сформовано дієві механізми та форми стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними, прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. Роботодавці, професіонали-практики з галузі туризму певною мірою залучені до реалізації навчального процесу. Процедури підвищення кваліфікації викладачів чітко визначені, НПП, що задіяно на ОП, проходять закордонні стажування. Запроваджена рейтингова система оцінки діяльності НПП дає можливість застосовувати різні форми матеріальних і нематеріальних заохочень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Результати аналізу наукової та професійної активності НПП, які забезпечують навчальний процес за ОП, дозволяють зробити висновок, що комплексна відповідність викладачів, що задіяні на ОП, тим ОК, які вони забезпечують, за усіма цими критеріями не є повною. Рекомендовано переглянути, уточнити та забезпечувати повну відповідність інформації, що стосується видів і результатів наукової та професійної діяльності викладачів за ОП, яка застосовується до визнання кваліфікації. Доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до ОК, які вони забезпечують, та на пряму ОП що реалізується, зокрема у виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Sciences). Рекомендовано здійснювати розподіл навчального навантаження відповідно до фахової відповідності викладачів. Доцільним є забезпечення стажування викладачів на підприємствах туристичної галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей. ЗВО має значний потенціал щодо розвитку міжнародної академічної мобільності викладачів завдяки наявності широкого кола міжнародних партнерів і участі у міжнародних проектах, тому варто викладачам, що задіяні на ОП, більш активно використовувати ці можливості задля власного професійного розвитку.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

В ЗВО існує політика професійного розвитку та стимулювання викладацької майстерності, проте потребує додаткової уваги забезпечення комплексної відповідності деяких викладачів, задіяних на ОП. ОП в цілому відповідає критерію 6, але мають місце вищезазначені недоліки, які потребують якнайшвидшого усунення задля забезпечення якості вищої освіти на ОП "Міжнародний туризм".

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансове, матеріально-технічне забезпечення університету спрямоване на поліпшення соціального захисту, створення належних умов праці та відпочинку всіх категорій працівників та здобувачів вищої освіти. Для надання освітніх послуг ЗВО використовує 14086,2 кв.м. навчальних приміщень. Згідно зі звітом СО, загальне матеріально-технічне забезпечення університету складається з 7 навчальних корпусів, музею історії, спортивного комплексу, їдальні, медичного пункту, бази відпочинку. Під час зустрічі для огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було продемонстровано навчальні аудиторії, кабінет кафедри туризму, науково-дослідну лабораторію туризму та краєзнавства. Навчальні аудиторії обладнані мультимедійною технікою та містять різноманітний наочний матеріал. Наукова бібліотека НПУ має два читальні зали та широкий спектр електронних послуг для дистанційного навчання, а саме: реєстрація користувачів, довідки та консультації, допомога в оформленні бібліографічних списків,

електронна доставка документів та інше. Скористатись усіма сервісами електронного каталогу та електронної бібліотеки можна через авторизований вхід. Директорка бібліотеки Савенкова Л. В. продемонструвала зручність та доступність користування послугами електронної бібліотеки, розширеними функціями пошуку необхідної навчально-методичної літератури та наявності спеціалізованої літератури для підготовки фахівців за спеціальністю 242 "Туризм". Навчально-методичне забезпечення розміщується в електронному репозитарії для внутрішнього користування. Дистанційне навчання забезпечує Центр цифрових освітніх технологій. Позитивною практикою є надання необхідних технічних умов для створення якісних дистанційних курсів, зокрема відеолекцій та власна система сертифікації дистанційних курсів, що сприяє підвищенню рівня якості освітніх послуг та мотивації професорсько-викладацького складу. Сильною стороною НПУ є студентське містечко, яке включає в себе зручний житлово-побутовий комплекс для студентів, аспірантів а також абітурієнти на період вступних іспитів. До студентського містечка входить комплекс із 7-ми гуртожитків в яких є всі умови для комфортного проживання, навчання, відпочинку та активного дозвілля. Здобувачі вищої освіти за ОП проживають у гуртожитку та задоволені умовами. В рамках зустрічей із представниками студентської спільноти ЕГ отримала підтвердження надання безоплатного доступу до мережі WI-FI в навчальному корпусі. Позитивною практикою є моніторинг рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітнім процесом за ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Статут НПУ імені М. П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/universitytet/prozoryi-universitytet#statut>) ст.5 п. 8 передбачає, що науково-педагогічні працівники і здобувачі вищої освіти мають право на безоплатне користування бібліотеками, музеями, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами Університету; безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами). Підтвердження реалізації на практиці зазначених положень була отримана під час зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу за ОП "Міжнародний туризм". Директор бібліотеки продемонструвала широкі безоплатні можливості для користувачів наукової бібліотеки університету та ряд електронних послуг, актуальних під час дистанційного навчання. Бібліотека надає доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Центр цифрових освітніх технологій забезпечує технічну підтримку освітнього процесу, зокрема організацію навчання на платформі Moodle, використання набору інструментів і сервісів Google Workspace for Education Plus що є позитивною практикою за рахунок таких функцій як фіксація відвідуваності під час занять у Google Meet. Декан факультету Ганна Турчинова зазначила, що навчальні аудиторії мають все необхідне сучасне обладнання для провадження освітнього процесу за ОП. Під час зустрічі зі здобувачами, та представниками студентського самоврядування ЕГ встановлено, що доступ здобувачів до інфраструктури університету та інформаційних ресурсів в межах ОП в навчальній та позанавчальній час здійснюється безоплатно. Зі слів здобувачів, вони мають змогу користуватися комп'ютерною технікою кафедри туризму, та ноутбуками в бібліотеці. Учасники всіх зустрічей засвідчили наявність безоплатного доступу до мережі WI-FI в навчальних корпусах.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В усіх підрозділах університету забезпечується безпека робочих місць, безпечно проведення навчально-виховного процесу, а саме: - з працівниками та студентами своєчасно проводяться вступні інструктажі з охорони праці; - оновлюються, затверджуються інструкції з охорони праці; - необхідні інструкції з охорони праці розміщені на робочих місцях; - розроблені та оформлені нормативно-правові документи з охорони праці, пожежної та електробезпеки; - згідно зі звітом ректора за 2020 р. у ЗВО (<https://cutt.ly/ERKG58Z>) відсутні випадки травматизму працюючих, пов'язані з виконанням професійних обов'язків. Згідно інформації із звіту самооцінювання та гаранта ОП, в навчальному корпусі діє медичний пункт. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ мала змогу засвідчити дотримання карантинних вимог під час пандемії Covid-19 персоналом університету та здобувачами вищої освіти. Для послуг спорту існує спорткомплекс НПУ ім. М.П. Драгоманова, розташований в самому центрі міста. Налічує понад 8500 м2. спортивних залів та аудиторій. На офіційному сайті (<https://npu.edu.ua/sportkompleks>) розміщено повний перелік та вартість послуг спорткомплексу. За даними керівника Центру молодіжної політики та соціальних комунікацій Новіцької Т. В. в університеті всі учасники освітнього процесу мають змогу реалізувати себе в вільний час. З цією метою в ЗВО створено: Школу молодого лідера, Центр культури та мистецтва, театр, туристичний клуб, проводяться благодійні ярмарки, заходи з тимблдіну та інше. За даними Звіту по опитуванню студентів факультету природничо-географічної освіти та екології освітньої програми «Міжнародний туризм» освітнього рівня МАГІСТР за 2021р. (<https://cutt.ly/VRxzxJN>), рівень задоволеності освітнім середовищем, матеріально-технічним забезпеченням на освітній програмі склав 85,7 %.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Надання освітньої підтримки здобувачам вищої освіти забезпечується в процесі організації освітнього процесу: під час викладання дисциплін, розміщенням в вільному доступі на сторінці кафедри необхідної інформації та нормативної бази, яка регламентує провадження освітнього процесу за ОП. Здобувачі інформували ЕГ про те що мають ефективні канали комунікації з викладачами, своєчасно отримують інформацію через особисті кабінети студента, мають доступ до електронних журналів для моніторингу поточної успішності та отримують всі необхідні навчально-методичні матеріали для вивчення дисциплін. Освітня та інформаційно-консультативна підтримка здобувачів в умовах карантину здійснюється через систему дистанційного навчання Moodle, за допомогою засобів технічного зв'язку та через електронну пошту. З метою створення і забезпечення сприятливих умов для розвитку науково-дослідницької діяльності здобувачів, функціонує Студентське наукове товариство імені Григорія Волинка (<https://ntsa.npu.edu.ua/>). Консультативно-методичну допомогу учасникам освітнього процесу забезпечує психологічна служба. Для підвищення психологічної культури всіх учасників педагогічного процесу проводяться тематичні групові тренінги. Юридичний відділ (<https://npu.edu.ua/viddil#yurydychnyi-viddil>) надає правову допомогу науково-педагогічним, педагогічним та іншим працівникам і здобувачам вищої освіти Університету, які потребують соціального захисту; проводить роботу, спрямовану на підвищення рівня правових знань працівників та здобувачів вищої освіти Університету, надає консультації з правових питань при виконанні працівниками посадових обов'язків. Також для надання безоплатної юридичної та правової допомоги в університеті функціонує Профком співробітників (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobitnykiv>) та Профком студентів (<https://npu.edu.ua/profkom-studentiv>). У випадку необхідності Профспілка може надати матеріальну допомогу із профспілкового бюджету. На запитання «Як Ви оцінюєте рівень інформаційної підтримки, консультативної підтримки, соціальної підтримки?» моніторинг рівня задоволеності здобувачами навчанням за ОП дає такі результати за 10 бальною шкалою: інформаційну підтримку на «10» оцінило 6 студ., на «9» - 2 студ.; консультативну підтримку на «10» оцінило 7 студ., на «8» - 1 студ.; - соціальну підтримку на «10» оцінило 6 студ., на «9» - 1 студ., на «7» - 1 студ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою забезпечуються наказом № 245 від 01.06.18 про Про призначення відповідальних осіб за забезпечення доступу до приміщень університету особам з інвалідністю (<https://cutt.ly/wRndI9O>). Позитивною практикою є розміщення у вільному доступі вкладки “Супровід студентів з інвалідністю” на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/RRzIQhS>), яка містить інформацію про те, що кожен студент має доступ до навчання. А саме, для зручності виділяються дві особи, які супроводжують студента під час знаходження в університеті і надають увесь спектр допомоги, на першому поверсі біля входу знаходиться бібліотека та читальний зал з розширеними дверима для можливості заїхати на колясці. Студент із особливими потребами може займатись спортом в університетському Спорткомплексі, де його супроводжує тренер. Для зручного навчання в аудиторіях існує безкоштовний Інтернет та WI-FI і можливість присутності студента на парах, підключившись до занять через дистанційні платформи ZOOM,GOOGLE MEET або MOODLE. Впровадження інклюзивного безбар'єрного середовища в університеті знаходиться на етапі становлення. Але керівництво докладє зусилля на розробку і застосування конкретних рішень, щоб освітні послуги стали доступними для всіх без винятку людей із урахуванням їх індивідуальних потреб. Зокрема, за даними звіту про самооцінювання, адміністрацією ЗВО був затверджений план-графік на реконструкції та проведення ремонту навчальних корпусів щодо доступності до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Згідно даних звіту ЕГ Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми “Міжнародний туризм” яка проводилась 21.10.2020 р. – 23.10.2020 р., спеціальних документів, які регулюють процедури вирішення конфліктів, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, булінгом в НПУ не було. 28.01.2021 року рішенням Вченої ради університету було затверджено Положення про врегулювання конфліктів в НПУ імені М.П Драгоманова (<https://cutt.ly/2RzD6Yz>). Положення встановлює процедури врегулювання конфліктів, зокрема кожен учасник освітнього процесу, який вважає, що в університеті було порушено його права, може подати заяву/скаргу про конфліктну ситуацію. Заява/скарга подається на ім'я ректора відповідно до Закону України «Про звернення громадян» (в паперовому вигляді або в електронному – на пошту: rector@npu.edu.ua). При цьому заява/скарга повинна містити суть порушення прав особи, зазначення часу, коли відбулося порушення, факти, можливі докази, що підтверджують порушення, ПІБ скаржника, його посаду, контактний номер телефону, поштову адресу, електронну адресу або інші можливі засоби зв'язку. Розділ 3 визначає особливості вирішення конфліктних ситуацій щодо протидії дискримінації, сексуальних домагань та регулювання конфліктів у міжособистісних стосунках суб'єктів освітнього середовища, а у розділі 4 передбачено порядок вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі. Питання, що стосуються політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентовані в таких нормативних документах ЗВО: Статут університету, Антикорупційна програма університету, Колективний договір, Положення про академічну доброчесність, Правила внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/mRndJkb>), Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків, Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/FRxw8hQ>). Ці документи є в публічному доступі й знаходяться на сайті університету. За результатами зустрічі зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування ЕГ з'ясовано,

що фактів виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією на даний час не було зафіксовано. Зазначимо, що здобувачі не поінформовані, щодо офіційних процедур вирішення конфліктів, прописаних в положенні, але куди слід звертатися у разі виникнення подібних ситуацій вони знають. Зважаючи на це, ЕГ вважає доцільним рекомендувати проводити інформаційні зустрічі зі здобувачами з метою ознайомлення їх з порядком дій при виникненні будь-якої конфліктної ситуації. Деякі вкладки на офіційному сайті ЗВО передбачають можливість звернутись до керівництва за допомогою електронної пошти, але не передбачають анонімність звернення. Рекомендуємо передбачити можливість анонімних звернень в разі виникнення конфліктної ситуації.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною НПУ є розвинута соціальна інфраструктура, студентське містечко, яке включає в себе зручний житлово-побутовий комплекс для студентів, аспірантів а також абітурієнти на період вступних іспитів. В університеті створено умови для всебічного розвитку всіх учасників освітнього процесу в вільний час. Позитивною практикою є моніторинг рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітнім процесом за ОП. Також до позитивної практики можна віднести розміщення у вільному доступі вкладки "Супровід студентів з інвалідністю" на офіційному веб-сайті ЗВО, яка містить інформацію, що кожен студент має доступ до навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі не поінформовані, щодо офіційних процедур вирішення конфліктів, прописаних в положенні. Зважаючи на це, ЕГ вважає доцільним рекомендувати проводити інформаційні зустрічі зі здобувачами з метою ознайомлення їх з порядком дій при виникненні будь-якої конфліктної ситуації. Деякі вкладки на офіційному сайті ЗВО передбачають можливість звернутись до керівництва за допомогою електронної пошти, але не передбачають анонімність звернення. Рекомендуємо передбачити можливість анонімних звернень в разі виникнення конфліктної ситуації. Рекомендовано розглянути можливість прискорення впровадження інклюзивного безбар'єрного середовища в університеті. Першочергово передбачити легку доступність до навчальних корпусів самостійно для учасників освітнього процесу із маломобільних груп начелення.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Стан матеріально-технічної бази та освітнє середовище в цілому відповідають рівню відповідності В за критерієм 7. Матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ЕГ виокремила позитивні практики та сильні сторони за цим критерієм, та вказала рекомендації, стосовно усунення незначних недоліків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється згідно із загальноакадемічною політикою ЗВО відповідно до процедур, визначених в наступних документах: Положення про організацію освітнього процесу у Національному педагогічному університеті імені м.п. драгоманова (<https://cutt.ly/2Rkd1nX>, <https://cutt.ly/eRkdI6Y>), Положення про освітні програми та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/2Rkd1nX>, <https://cutt.ly/1RgmIuA>), Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в НПУ ім. М.П. Драгоманова (<https://cutt.ly/gRkf5ui>), Проєкт "Положення про Центр моніторингу якості освіти НПУ ім. М.П. Драгоманова" (нова редакція) (<https://cutt.ly/IRkgl16>). Процес розроблення, моніторингу та періодичного перегляду здійснюється проектною групою на чолі з гарантом за участю стейкхолдерів, а саме здобувачів, роботодавців, НПП з числа групи забезпечення ОП. ОП затверджується рішенням Вченої ради ЗВО. Аналіз ОП «Міжнародний туризм» свідчить про її часткову невідповідність вищезазначеним Положенням, зокрема, Положенню про ОП та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова в частині вимог до складу проектної групи (п.5.1.4 - до складу проектної групи для освітнього ступеня магістра має бути включений доктор наук та/або

професор), вимог до керівника проєктної групи (п.5.1.6 - вимогою до керівника проєктної групи з 23.05.2021 є наявність в нього не менше однієї статті у періодичному виданні, яке включене до однієї з наукометричних баз, зокрема Scopus або WoS), вимог до складу групи забезпечення (п.5.2 - до складу групи забезпечення мають бути включені НПП, які працюють в Університеті за основним місцем роботи) (<https://cutt.ly/1RgmIuA>). Фактично, у складі проєктної групи ОП немає доктора наук та/або професора (<https://cutt.ly/3RkxBkg>). Керівник проєктної групи (гарант ОП Кравченко А.В.) не має жодної публікації, що індексується в базах Scopus або WoS, профіль Кравченко А.В. в Google Scholar містить посилання на публікації інших авторів, що мають ідентичні ПІБ (<https://cutt.ly/MRkchZY>), що викривляє значення індексу цитування. Також до складу групи забезпечення включені сумісники Смирнов І.Г., Бойко В.В. (<https://cutt.ly/DRkc5JR0>). Під час онлайн-зустрічей з фокус-групами підтверджено, що моніторинг ОП здійснюється щонайменше 1 раз на рік з метою встановлення її відповідності сучасним вимогам щодо якості ВО, вимогам ринку праці, законодавства, стейкхолдерів. Відповідно до цього приймається рішення щодо змін в ОП. Останні зміни в ОП здійснено 26.06.2019 р. (протокол № 15 ВР НПУ), 25.02.2021 р. (протокол № 8 ВР НПУ) й 30.06.2021 р. (протокол № 12 ВР НПУ) відповідно до рекомендацій ЕГ і ГЕР, що були надані при попередній акредитаційній експертизі, а також за результатами моніторингу пропозицій стейкхолдерів та результатів громадського обговорення (<https://cutt.ly/KRkbOTD>). У ЗВО забезпечено публічність інформації про ОП, результати розміщено на сайті кафедри туризму (<https://cutt.ly/KRkbOTD>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час онлайн-зустрічей з фокус-групами здобувачі ВО та представники студентського самоврядування підтвердили, що вони дійсно беруть активну участь в процесі моніторингу та періодичного перегляду ОП. Участь відбувається на партнерських засадах. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду ОП безпосередньо через онлайн-опитування, що здійснюються на постійній основі, а також громадське обговорення (<https://cutt.ly/KRkbOTD>). Здобувачі, що навчаються на ОП, та представники студентського самоврядування беруть участь у засіданнях кафедри, Науково-методичної ради ЗВО, Вченої ради ЗВО. Здобувач Кисличенко Л. входить до складу проєктної групи ОП. Дієвим чинником залучення здобувачів до процесу забезпечення якості ОП є опитування студентів, яке здійснюється відповідно до процедури забезпечення якості вищої освіти ЗВО. Під час онлайн-зустрічі з фокус-групою здобувачів та студентським самоврядуванням, здобувачі підтвердили свою участь в анкетуванні. У ЗВО Центром моніторингу якості освіти проводиться анонімне студентське онлайн-опитування на регулярній основі (двічі на рік) (<https://cutt.ly/iRkW9yn>), результати якого враховуються при перегляді ОП (<https://cutt.ly/DRkEzOo>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічі № 5 з фокус-групою, представники роботодавців, деякі з яких є випускниками кафедри туризму НПУ (Сергій Костючик - компанія "4 GATES UKRAINE", Євгенія Мисик - туристичне підприємство VakuTOURS), підтвердили, що ЗВО співпрацює з роботодавцями та їх об'єднаннями на постійній основі, стейкхолдери залучені до процесу періодичного перегляду програми в якості партнерів. Учасники фокус-групи підтвердили, що вони залучаються до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОП, до їх рекомендацій прислуховуються, а деякі з їхніх пропозицій враховуються (<https://cutt.ly/KRkbOTD>, <https://cutt.ly/LRkIXH4>, протокол №9 засідання кафедри туризму від 3.06.2021). Кафедра активно залучає роботодавців до співпраці задля організації та здійснення практичної підготовки здобувачів, підприємства-партнери є базами практики для здобувачів ОП. Також, фахівці-практики запрошуються для проведення відкритих лекцій, семінарів стосовно особливостей функціонування туристичного бізнес-середовища, специфіки роботи з іноземними туристами. Однак, за підтвердженням роботодавців та здобувачів, такі заходи не є регулярними. Доцільним є активізувати таку співпрацю та забезпечити системність залучення роботодавців до навчального процесу та процедур вдосконалення ОП. Роботодавці виявляють зацікавленість у майбутніх випускниках ОП, відзначають їх достатній рівень підготовки, після навчання здобувачі матимуть можливість працевлаштування на цих підприємствах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У НПУ функціонує Навчально-методичний центр, в структурі якого діє організаційно-методичний відділ, одним із завдань якого є сприяння працевлаштуванню випускників, надання профорієнтаційних консультацій (<https://cutt.ly/xRzsa7G>). Відділ також формує та відслідковує банк вакансій та стажувань, розповсюджує інформацію про наявні вакансії і стажування серед випускників та студентів (<https://cutt.ly/7RzsPUy>). ЗВО та кафедра туризму мають багаторічний досвід співпраці з потенційними роботодавцями, сприяють та відслідковують кар'єрне зростання випускників, підтримують з ними зв'язок. Випускники залучені до проведення відкритих лекцій для здобувачів, організації та проведення практик і стажувань. В період карантину такі заходи (практика включно) проводились онлайн. На онлайн-зустрічі 7 із фокус-групою представник НМЦ І. Войтюк зазначила, що у ЗВО проводиться системна робота щодо сприяння працевлаштуванню студентів, організовуються Ярмарки вакансій, Дні

кар'єри. Відповідно до Наказу №239 від 23.09.2020 р. Про організацію роботи зі сприяння працевлаштування студентів та випускників університету в 2020-2021 навчальному році (<https://cutt.ly/BRzjjgy>) проведено Ярмарку вакансій 2021 р. Однак, на сайті ЗВО останні згадки стосовно заходів «Ярмарка вакансій», День кар'єри «Profit DAY» датуються 2016 р. Тому доцільним є розміщення актуальної інформації щодо проведення таких заходів задля розширення охопту аудиторії та підвищення присутності ЗВО та кафедри в онлайн-просторі. У ЗВО діє Положення «Про працевлаштування випускників НПУ імені М.П. Драгоманова» від 2015 р. (<https://cutt.ly/oRzzqkg>), однак, воно не містить даних щодо дати та протоколу його офіційного затвердження Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова. Слід відзначити, що це не поодинокий випадок представлення офіційних документів у відкритому доступі на сайті, що не є вірно оформленими.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова (затверджено ВР НПУ імені М.П. Драгоманова протокол № 4 від 31.10.2019 р.) (<https://cutt.ly/LRzDEcK>). У НПУ центральним елементом, що відповідає за забезпечення якості ВО, є Центр моніторингу якості освіти (<https://cutt.ly/eRzP5RP>), який здійснює моніторинг якості вищої освіти та забезпечує відкритість отриманих результатів. Відділ на регулярній основі проводить анонімні онлайн-опитування здобувачів та надає випусковій кафедрі аналітичний звіт, який також є у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/IRzAgyn>). Зафіксовані пропозиції щодо підвищення якості ОП та освітнього процесу загалом з боку здобувачів та роботодавців, а також ті, що надійшли під час громадського обговорення, зауваження та рекомендації ЕГ та ГЕР після останньої акредитації ОП, знайшли своє відображення в процесі її реалізації та оновлення. Відповідно до наданих пропозицій ОП було скориговано тричі - 26.06.2019 р. (протокол № 15 ВР НПУ), 25.02.2021 р. (протокол № 8 ВР НПУ) й 30.06.2021 р. (протокол № 12 ВР НПУ). Певні функції щодо забезпечення якості у ЗВО виконує Відділ ліцензування та акредитації (<https://cutt.ly/7RzSUI7>). Однак, враховуючи, що ОП не відповідає деяким пунктам вимог Положення про ОП та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова, що ставляться до освітніх програм, слід зробити висновок, що внутрішня система забезпечення якості ЗВО функціонує не стабільно, допускається помилок та має значний потенціал для самовдосконалення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до аналізу даних СО, аналізу реалізації оновленої ОП та провадження освітньої діяльності, інтерв'ю з фокус-групами, пропозиції, внесені під час останньої акредитації (акредитаційна експертиза ОП «Міжнародний туризм», наказ НАЗЯВО №1536-Е від 15.10.2020) ЗВО та випусковою кафедрою було враховано та в цілому виконано. Зокрема, було оновлено ОП, структуровано та вдосконалено навчальний план ОП; здобувачі, випускники та роботодавці активно залучаються до процесу вдосконалення ОП; представників студентського самоврядування залучено до вченої ради факультету та університету задля участі у процесах оновлення та покращення ОП. Однак, слід зазначити, що ЗВО слід продовжувати активну роботу стосовно вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, забезпечувати ефективну взаємодію її складових елементів; кафедри слід активізувати роботу стосовно забезпечення досягнень викладачів, що задіяні на ОП, у науковій активності, професійній діяльності та їхньої освітньої та/або професійної кваліфікації стосовно ОК, що вони викладають (пп. 37, 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021 р. № 365). Офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що акредитується, не виявлено.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

нутрішня система забезпечення якості вищої освіти НПУ охоплює процедури, що здійснює ЗВО, постійно вдосконалюється та прагне відповідати сучасним вимогам і потребам стейкхолдерів. Позитивним в такому процесі вдосконалення є урахування не тільки нормативних вимог, стандартів і рекомендацій стосовно розбудови внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, а й пропозиції та рекомендації, внесені під час останніх акредитаційних експертиз освітніх програм, що реалізуються в університеті, зокрема, й ОП «Міжнародний туризм». Учасники академічної спільноти залучаються до процедур системи ВЗЯО шляхом колегіального обговорення при створенні регулюючих документів, а також проведення опитувань серед здобувачів щодо виявлення зауважень, ступеня задоволення та формування пропозицій. У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. Потужним інструментом дотримання академічної доброчесності є використання сервісу UNPLAG від компанії Unichек для перевірки кваліфікаційних робіт, наукових статей, монографій, навчальних посібників на плагіат. Для магістерських робіт ОП «Міжнародний туризм» встановлено пороговий рівень унікальності 80%. На зустрічах з фокус-групами здобувачів, викладацького складу та структурними підрозділами отримано підтвердження, що роботи проходять перевірку комісією з академічної етики факультету природничо-географічної

освіти та екології за допомогою програми Unicheck за показниками оригінальності та схожості. Під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів спостерігалася сформована культура якості, яка буде сприяти розвитку ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У НПУ в цілому сформовано культуру якості, розроблено та впроваджено відповідну нормативну базу ЗВО, що регламентує функціонування ВСЗЯВО в університеті, діє «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова». Сильними сторонами є наявність дієвої системи моніторингу думки всіх стейкхолдерів, що відображено в результатах регулярних онлайн-опитувань, які враховуються при перегляді ОП. Публічність інформації про освітню програму, перебіг її реалізації, взаємодію з основними стейкхолдерами забезпечується шляхом розміщення у вільному доступі на сайті ЗВО, факультету, випускової кафедри. Вдосконалення ОП, змістового наповнення ОК здійснюється з урахуванням запитів бізнес-середовища шляхом тісної співпраці з роботодавцями та за допомогою інструментарію опитування. Роботодавці активно залучені до співпраці задля організації та здійснення практичної підготовки здобувачів, проведення відкритих лекцій, семінарів. Забезпечено дотримання академічної доброчесності, використовується сервіс антиплагіатного програмного забезпечення UNPLAG від компанії Unicheck.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Внутрішня система забезпечення якості ЗВО функціонує не стабільно, допускається помилок та має значний потенціал для самовдосконалення. Тому доцільним є врегулювання політики щодо системи забезпечення якості освіти та освітнього процесу шляхом забезпечення комунікаційної узгодженості між всіма підрозділами ЗВО, які забезпечують якість ВО, на основі розподілу та дотримання сфер відповідальності, зокрема щодо формалізації процедур моніторингу та перегляду ОП, аналізу та використання результатів опитувань внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів з питань якості освіти та вдосконалення ОП, забезпечення коректного розміщення у вільному доступі документів та посилань на них на офіційному сайті ЗВО та кафедри туризму. ОП потребує приведення її у відповідність до нормативних вимог і внутрішніх Положень ЗВО, що регулюють провадження освітньої діяльності, зокрема Положенню про ОП та навчальні плани в НПУ ім. М.П. Драгоманова в частині вимог до складу проєктної групи (п.5.1.4 - до складу проєктної групи для освітнього ступеня магістра має бути включений доктор наук та/або професор), до керівника проєктної групи (п.5.1.6 - вимогою до керівника проєктної групи з 23.05.2021 є наявність в нього не менше однієї статті у періодичному виданні, яке включене до однієї з наукометричних баз, зокрема Scopus або WoS), до складу групи забезпечення (п.5.2 - до складу групи забезпечення мають бути включені НПП, які працюють в Університеті за основним місцем роботи). Кафедри туризму слід активізувати роботу стосовно забезпечення досягнень викладачів, що задіяні на ОП, у професійній діяльності та їхньої освітньої та/або професійної кваліфікації стосовно ОК, що вони викладають (пп. 37, 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, постановка КМУ від 30.12.2015 р. №1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021 р. № 365)). Доцільно залучати представників зацікавлених підприємств та професіоналів-практиків до аудиторних занять, навчального процесу та процедур вдосконалення ОП на регулярній основі. На офіційному сайті ЗВО, факультету та кафедри простежується представлення офіційних документів у відкритому доступі, що не є вірно оформленими, з відсутніми підписами, печатками, датами їх затвердження. Не повністю відображається актуальна інформація щодо проведення заходів з працевлаштування. Рекомендовано розміщення актуальної інформації щодо проведення таких заходів задля забезпечення прозорості ЗВО та кафедри в онлайн-просторі.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП загалом відповідає визначеному критерію, в цілому внутрішнє забезпечення якості освітньої програми здійснюється на задовільному рівні. Недоліки та рекомендації стосуються аспектів, які є об'єктом постійного вдосконалення в діяльності ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої

програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чітко визначеними і зрозумілими. На офіційному веб-сайті ЗВО у вкладці Прозорий університет (<https://npu.edu.ua/universityet/prozoryi-universityet>) у вільному доступі приведені основні документи НПУ ім. М.П. Драгоманова, такі як: Ліцензія щодо права здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, Сертифікати, Статут, Стратегія (2021 – 2026 рр.), Правила внутрішнього розпорядку, Положення про Вчену раду НПУ, Положення про академічну доброчесність в НПУ, Програма соціально-економічного розвитку та інші документи, якими регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу. Веб-сторінка факультету природничо-географічної освіти та екології також містить повну базу нормативних документів (<https://cutt.ly/WRkxsGO>), які необхідні для здійснення освітнього процесу: Положення про врегулювання конфліктів, Правила внутрішнього розпорядку національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Положення про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу, Положення про атестацію працівників НПУ ім. М.П. Драгоманова, Положення про надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників НПУ ім. М.П. Драгоманова, Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб, Антикорупційна програма, Положення про органи студентського самоврядування, Положення про академічну доброчесність, Положення про фонд соціальної допомоги студентам, аспірантам та докторантам, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти, Порядок призначення і виплати стипендій, Положення про організацію індивідуального навчання студентів, Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами, Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів, Положення про визнання іноземних документів про освіту, Положення про роботу із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) у підготовці фахівців в університеті, Положення про організацію дуальної освіти в національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі вищої освіти за ОП, та представники студентського самоврядування підтвердили наявність вільного доступу до нормативної бази, та виявили обізнаність в правилах і процедурах, що регулюють їх права та обов'язки, як учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертна група не може надати факти своєчасного оприлюднення на офіційному веб-сайті проекту ОП з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) за причиною відсутності проекту ОП на сайті на момент складання звіту ЕГ. Позитивною практикою ЕГ вважає розміщення на офіційній веб-сторінці кафедри (<https://cutt.ly/FRkEHjk>) вкладки «Робота зі стейкхолдерами», яка містить вичерпні дані про стейкхолдерів ОП «Міжнародний туризм», Програму опитування стейкхолдерів на 2021 рік, та протоколи засідань кафедри, на яких розглядалися пропозиції стосовно вдосконалення та внесення змін до ОП з боку зацікавлених сторін. Протоколи містять як пропозиції представників роботодавців, так і виступи викладачів кафедри та здобувачів вищої освіти за ОП. Вкладка «Громадське обговорення» (<https://cutt.ly/NRkY7gv>) містить таблицю «Пропозиції надані після громадського обговорення проекту змін до освітньо-професійної програми «Міжнародний туризм» за другим магістерським рівнем вищої освіти (спеціальність 242 «Туризм»)» та електронну адресу кафедри (kafedratour@ukr.net), на яку стейкхолдери, роботодавці та здобувачі вищої освіти мають змогу надсилати свої рекомендації та побажання щодо удосконалення освітньої програми. В якості рекомендації, ЕГ вважає доцільним запропонувати розміщення зведеної інформації стосовно результатів впровадження запропонованих змін, що забезпечує зворотний зв'язок для стейкхолдерів та підвищить мотивацію серед здобувачів вищої освіти брати участь у вдосконаленні освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційній веб-сторінці кафедри туризму у вкладці «Освітні програми» (<https://cutt.ly/KRxI9Kt>) оприлюднено текст ОП «Міжнародний туризм», який містить інформацію про її цілі, очікувані результати навчання та компоненти, в обсязі, достатньому для інформування всіх зацікавлених сторін. Веб-сторінка кафедри містить достатньо детальну інформацію про свою діяльність: склад, план роботи кафедри, стратегію розвитку, програми практик, перелік баз практики, можливості національної мобільності, наукову діяльність, результати анкетування здобувачів та багато іншого. З метою підвищення поінформованості абітурієнтів та всіх зацікавлених сторін, популяризації ОП та як результат потенційного збільшення контингенту здобувачів за ОП «Міжнародний туризм» ЕГ рекомендує окремо подати інформацію на сторінці кафедри та на офіційному веб-сайті ЗВО у вкладці «Абітурієнтам» стосовно змісту та наповнення ОП, її унікальності, цілі, можливості працевлаштування та інше.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивною практикою вважаємо розміщення на офіційній веб-сторінці кафедри вкладки «Робота зі стейкхолдерами», яка містить вичерпні дані про стейкхолдерів ОП «Міжнародний туризм», Програму опитування стейкхолдерів на 2021 рік, та протоколи засідань кафедри, на яких розглядалися пропозиції стосовно вдосконалення та внесення змін до ОП з боку зацікавлених сторін. Вкладка «Громадське обговорення» містить таблицю «Пропозиції надані після громадського обговорення проекту змін до освітньо-професійної програми «Міжнародний туризм» за другим магістерським рівнем вищої освіти (спеціальність 242 Туризм)» та електронну адресу кафедри (kafedratour@ukr.net), на яку стейкхолдери, роботодавці та здобувачі вищої освіти мають змогу надсилати свої рекомендації та побажання щодо удосконалення освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною за критерієм 9 є відсутність проекту ОП та дійсної ОП у відкритому доступі на офіційному веб-сайті на момент складання звіту ЕГ. В якості рекомендації, ЕГ вважає доцільним запропонувати розміщення зведеної інформації стосовно результатів впровадження запропонованих змін, що забезпечує зворотний зв'язок для стейкхолдерів та підвищить мотивацію серед здобувачів вищої освіти брати участь у вдосконаленні освітньої програми. З метою підвищення поінформованості абітурієнтів та всіх зацікавлених сторін, популяризації ОП та як результат потенційного збільшення контингенту здобувачів за ОП «Міжнародний туризм» ЕГ рекомендує окремо подати інформацію на сторінці кафедри та на офіційному веб-сайті ЗВО у вкладці «Абітурієнтам» стосовно змісту та наповнення ОП, її унікальності, цілі, можливості працевлаштування та інше.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на аналіз кількості та якості інформації на офіційному веб-сайті ЗВО, сторінці факультету природничо-географічної освіти та екології та кафедри туризму, позитивних змін та реакції на рекомендації попередньої ЕГ, експертна група дійшла висновку про відповідність ОП критерію 9 (із незначними недоліками).

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сущенко Олена Анатоліївна

Члени експертної групи

Редько Вікторія Євгенівна

Горюнова Катерина Анатоліївна